

til Skamme i en følelig Grad. Jeg husker, at jeg har diskuteret det med Repræsentanter for det konservative Folkeparti — den Gang hed Partiet jo Højre, og jeg ved udmærket godt, at det ærede Medlem Hr. Ulrich — det tjener ham i øvrigt til Ære — har erklæret, at han aldrig har stemt for det gamle Højres Mænd, han har ikke været enig med dem, saa længe de skulde forsvare Privilegierne i vort Samfund. Jeg ved godt, at han ikke vedgaar Arv og Gæld efter dem, men i denne Henseende vedgaar han Arv og Gæld; han nærer ganske de samme antikverede Anskuelse, som er dømte gennem den 20-aarige Udvikling af vor Jordlovgivning, gennem de 20 Aar, hvori Husmandsloven har virket, og det paa det mest eftertrykkelige. Thi Forholdet er det, at 90 pCt. eller deromkring af alle dem, der ved Hjælp af Husmandsloven, til Trods for de snævrere Rammer, der var navnlig i de første 10 Aar, sidder alligevel trygt og selvstændigt paa deres egne Brug.

Nu ved jeg nok, at det ærede Medlem har Lyst til at sige, at de er gaaet ind til en fortvivlet og slavemæssig Tilværelse i Stedet for den frie, selvstændige og lykkelige Tilværelse, de kunde føre paa anden Vis. Hvad er det for en anden Vis, det ærede Medlem taler om, hvad er det for Vilkaar, man her skal drage Sammenligning med? Det er Vilkaarene som Lønarbejdere i Fabrikkskaserne med deres ensformige Arbejde, hvor Arbejderen skal staa og passe en Maskine eller fremstille en enkelt Del, eller hvilken anden Petitesse han nu skal beskæftige sig med. I adskillige Tilfælde af Fabriksvirksomhed er det endogsaa sundhedsfarligt Arbejde. Eller de maa gaa, som der blev sagt forleden, med Madkassen paa Ryggen ud paa Herregaardsmarken for at arbejde dér. Det er den lykkelige Tilværelse, de lykkelige Vilkaar, vi skal have Skyld for at rive dem ud fra, naar vi opfordrer de unge paa Landet til at tage Jord i Henhold til Jordlovene af 1919! Det ærede Medlem siger, at vi maa ikke føre dem ind i en saadan Tilværelse som den, de vil faa ved at tage denne Jord. Hvis det ærede Medlem virkelig kendte Forholdene ude omkring, i alt Fald paa Øerne, hvis han kendte til, hvorledes Statshusmændene lever dér, tror jeg ikke, han vilde vove at fastholde sin Paastand. Forholdene i Jylland kender jeg mindre; jeg tror, at der derovre, idet Husmandslovens Praktisering blev forceret saa stærkt, er oprettet adskillige daarlige Brug, som vi i alt Fald ikke i Odense Amtsraadsreds vilde have oprettet. Men jeg tør over-

hovedet sige, at for Øernes Vedkommende er Forholdet det, at de 90 pCt. af Indehaverne af disse Brug sidder som selvstændige paa deres egen Jord og er ikke til Sinds at ville bytte med nogen, ikke en Gang med Folk, der sidder i en langt højere og gunstigere social Stilling.

Det ærede Medlem giver saa en Karakteristik af en Besiddelsesform, hvorefter de paagældende netop paa Grund af, at de faar en tilstrækkelig stor Jordlod, saa at de til enhver Tid har den fornødne Trækkraft, ikke behøver at staa i Afhængighedsforhold til nogen, ikke skal være afhængige af, om de i en kortere eller længere Periode kan finde en vellønnet Beskæftigelse udenfor Hjemmet. Naar man staar op og skildrer dette saaledes, som det ærede Medlem har gjort, viser det mig, som jeg har sagt til ham før, at han ikke har nogen Forstaaelse af de Ting, han her taler om. Jeg vil sige til det konservative Folkeparti: Tag Dem i Agt! Befolkningen kan vel en Tid finde sig i, at et Parti har taget fejl, men naar det gennem 20 Aar har en saadan Erfaring og Lære om, i hvilken Grad det har taget fejl, og naar der nu stilles meget gunstigere Vilkaar for de nye, der drager ind i disse Brug, men de Herrer desuagtet fremturer i deres Modstand mod Udviklingen af denne Lovgivning, ja, saa vil Befolkningen gennemskue, hvad det er for en Kærlighed, de har til den, den vil forstaa, at det er helt andre Interesser, det konservative Folkeparti har at varetage, end den danske Landbougdoms velforstaaede Interesse.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Lillelund har Ordet for en kort Bemærkning.

Lillelund: Jeg vil gerne gøre et Par ganske korte Bemærkninger til den ærede sidste Taler. Han optog det Ord, jeg nævnte af den gamle Husmand: Eget Bø er bedst, og søgte at paavise, at det, man gennemførte ved Loven af 4. Oktober 1919 om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje, ogsaa var Selveje. Noget saadant forekommer det mig ikke at være; thi denne Lov bygger paa noget ganske andet. Bruget er ikke vedkommendes Ejendom. Skulde man have et Ord for Forholdet, maatte det blive: en Slags Arvefæste. Selveje er det ikke. I det første Tilfælde bygger man kun paa sin egen Dygtighed; naar man kan svare enhver sit, er det ens Ejendom. I det andet Tilfælde bygger man paa det samme, men tillige paa de Vurderinger, som Vurderingsmændene foretager, og det